

## Lesarabrøv

## Bankin, Elektron og politikararnir

Hart hevur leikað á! Nøkur hava valt at flyta sínar pengar. Mongu eru vit tó, sum til henda dag hava havt tær krónurnar, vit enn eiga, standandi í bankanum, og á tann hátt hava vit helst fyrbyrgt einum enn størri skráðli enn tey, ið longu hava verið. Ikki tí, krónurnar eru so nógv, men vit eru mong, og sum orðatakið sigur, mangir lækir smár... Vit hava ikki latið bankan um sit, so vit kundu bjarga okkum. Kanska ikki so nógv av solidariteti, tí indskydergarantifonden tryggja jú ta fyrstu fjórðingsmilliónina kortini. Men her ræður ikki um orskirnir, men ávirkanina. Og mong eru til reiðar at lata pengarnar standa sum teir standa. Men tað kann broyast. Skjótli. Tí vendir bankin okkum bakið, so verður svarið á sama hátt!!!

Meningin hevur allastaðni í okkara samfelag verið stór undir heimastýrslógini. Á alt fleiri økjum hava vit áttikið okkum uppgávur, aðrir annars

mátu gera fyri okkum. Soleiðs eisini við elektroniskum dátusamskiði hjá peningastovnum og tí almenna. Men seinast í áttátíðunum svikti bankin við tí danska stjóranum hesa menning, svikti okkara samfelag, okkum øll. Hetta hevur so havt við sær, at í dag skal nýggi samanlagdi bankin velja millum danska B.E.C. og føroyska Elektron. Sum stóðan er, standa 40 arbeiðspláss upp á spel. Og tað er bert í fyrsta umfari.

Bankin skal vita, at valið er ikki bert millum B.E.C. og Elektron, men millum danir og føroyingar! Verður B.E.C. valt, er tað ikki bert Elektron, ið verður vrakað, men føroyingar allir! Og tá verða mong, ið gerast vónbrótnir, vanligrir bankakundar. Og tey eru mong.

Sum grundgeving fyri at umhuga (og møguliga velja) B.E.C., verður ført fram, at B.E.C. er bilgari og at bankaleiðslan hevur skyldu at fáa

størst møgulegt avlop í rakstur bankans, so vinningsbýtið kann útgjaldast partaigarunum. Uttanumtost! Tí partaigararin, hvør er tað. Umvegis figgingargrunnin kann tað ikki verða annar enn landskassin. Og víst hevur verið á, at flytir bankin sínar telduuppgávur av landinum verður ein rokning áljóðandi 30 milliónir árliga send landskassanum, partaigara bankans. Ikki fyri at læra leiðslu, hvussu ein banki skal, men fyri at vinna pening til sínar partaigarar er nú ein greið uppskrift: Elektron skal veljast; B.E.C. skal vrakast!

Huga føroyskt, keyp føroyskt... eisini tína vegna (SVF-lysing)

At enda ein áminning á politikarar: Seinast skifti varð út í Tinganesi, varð boðað frá, at nú skuldi veruliga virkast fyri at fáa fleiri hendur í vinnu. Men havið nú í huga, at við lógarsmíð - t.d. eftir tí leisti, Finn-bogi Ísakson nevndi - er her møguleiki fyri ikki bert at

virka fyri, men at tryggja 40 arbeiðspláss í Føroyum. Og tað munar!

Havandi *Dimmlætting* og sambandspolitikk í huga, er størsti vandi, verður farið fram sum vanligt: At »siggja tíðina an« fyri at vita hvat bankin ger. Tí verður tað so galið - og Harrin hjálpi okkum tá - at sambandsflokkurin kemur til valdið eftir komandi lögtingsval, so mugu teir lógir, sum skulu gerast, longu vera væl og virðiliga samtyktar. Hvat sambandsflokkurin heldur um, at vit føroyingar royna sjálvir, kunnu øll lesa í Dimmu. Viðgerðin av kappingini millum Atlantsflog og Mærsk illustrerar væl teirra meiningar.

Aheitan hiðani er tí: Takið tykkum um reggi, fremjið neyðugu lógarbroytingarnar! Tá hava tit samstundis sett ein vakran varða eftir tykkum, verða tit allir vrakaðir í heyst...

Tórshavn á flaggdegi 94  
Flóvin Eidesgaard

Føroyingafelagið í London  
(The Faroese Society in London)

Í fjør varð eitt føroyingafelag stovnað í Bretlandi.

5. mars í ár var so eykaðalfundur hjá nýggja felagnum og har varð so endaliga avgjört, at felagið skuldi eita føroyingafelagið í London.

Allir føroyingar í Bretlandi og onnur, sum hava áhuga, kunnu tó vera limir. Á fundinum vórðu eisini lógirnar hjá felagnum viðtiknar, har ímillum at endamálið hjá felagnum er at styrkja samanhaldið millum føroyingar í London/Bretlandi, og at felagið er óheft partapolitiskt og átrúnaðarlaga. Í nevndina vórðu vald Helgi Joensen, Birgit Sólstein og Gunnar Øregard. Tiltakslimir vórðu Sjúrdur Olsen og Katrin Nielsen.

Aftan á fundin var døgurði og fólk hugnaðu sær óført. 27 fólk vóru á

fundinum.

Nevndin hevur síðan havt fyrsta fundin og hevur skipað seg við Birgit Sólstein sum formanni, Helga Joensen sum skrivara og Gunnar Øregard sum kassameistara.

Ætlanin er at skipa fyri nøkrum tiltøkum í vár, so sum onkra útferð, einum gongutúri í London og onkrum videokvøldi. Vónandi kunnu vit fáa tilfar úr sjónvarpinum.

Danska kirkjan í London hevur verið óföra hjálpsom, og har sleppa vit at halda til eini tvey kvøld um mánaðin. Eisini er ætlanin at fáa tey føroysku bløðini, sum so kunnu liggja í kirkjuni, soleiðis at fólk kunnu fylgja við í tíðindum frá Føroyum. Vit vóna at tey føroysku bløðini vilja hjálpa okkum við hesum.

## Avgerandi, at framleiðsluøkini nú eiga framíhjárættin

Framleiðsluøkini hava higartil borið so gott sum allar skerjingarnar, nú er túrurin kominn til almennu fyrslitlingina í hveitustaðnum, sum, um vit skulu liva í hesum landi, skal skerjast við 30 prosent.

Tað tykst ikki bert lógið, men er óhyoyt, at samstundis sum lønirnar í framleiðslu- og útflutningsvinnuni saman við lønum á bygg- og tænastuøkinum eru fálnar við 800 milliónum krónum frá 1990 til 1993, eru almennu lønirnar bert justeraðar við umleið 100 milliónum.

Almennu lønirnar liggja framvegis á 1.3 milliardum krónum, ella við einum triðingi av heildarlønunum.

At politikarar halda undan at taka neyðug tøk, tær teimum ikki til heiðurs.

Framleiðslan og útflutningurin í grúsi Vit hava sæð framleiðslu- og útflutningsvinnuna verða skerda á bein úr landið, samstundis sum almennu tænastuøkini, sum framleiðsluvinnan í stóran mun er knýtt at, eisini er við at beina fyri vinnulívnum.

Framleiðslan og útflutningurin, sammet við høga almenna umsitingarlógið, liggur í grúsi. Hóast, so lógið tað ljóðar, øll ikki eru varug við tað.

T.d. er høvuðsverkefnið hjá Strandferðsluni at syrgja fyri, at skipini liggja so nógv sum gjørligt, hóast hesi, ið geva

rakstraravlop, her m.a. kann vístast á Vestmannasund og Leirvíksfjørð, og at tey hava stóra ávirkan á vinnulívið í økinum.

Hetta hevur verið gjørt vart við ferð eftir ferð, bæði úr Vágum og úr Norðoyggjum. Tað verður eisini neyðugt samfelagsliga í krónum og oyrum, at broyting kemur í á hesum øki.

Politiskt drivi og álvarsemi skortar

Ein orsök til at politikarar ikki hava sett skjótt á skerjingar í almennu umsitingini í hveitustaði okkara, har almennu lønarútgjaldingar eru umleið 70% av øllum almennu lønum í landinum, er, at drivi og álvarsemi skortar.

Syrgið fyri og skerjið í hæv-

uðsstaðarøkinum almennu fyrslitningina við 30% yvir komandi 2 árin.

Tað er ein vanæra fyri føroyskan politikk, at leggja fleiri byrðar oman á vinnuna, taka pening frá fiskavirkingsfólki og fiskimonnum, tí tí ikki tora at seta skjótt á har veruligi skeivleikin er. - Her kann danski staturin av góðum grundum einki gera.

Framleiðsluøkini hava borið so at siga allar byrðarar higartil, og eiga tí nú framíhjárættin, og almennu lønirnar mugu niður við í øllum førum 30%. Tænastuøðið fellur nakað, men vit hava ikki ráð til núverandi tænastuøðið.

Jógvan við Keldu  
býráðsformaður

## Bunkerssyndromið í Tinganesi

Í apríl 1945 sótu Hitler og hansara menn í einum bunkara undir Berlin og hildu væl standa til. Teir hildu seg hava stórar herar nógvast, sum »bert« skuldu leypa á, so var slagði vunnin.

Tað tykst sum at landsstýrið er í nøkur lunda somu støðu samb. Jóannes Eidesgaard leygardagin í »Dimmlættinge«. Hann roknar upp eina røgu av tølum, sum skulu »prógva«, at parturin hjá landsstýrinum ikki liggur eftir, tá tað snýr seg um at basa arbeiðsloysisinum.

Tað kundi nógv verið sagt um hesi tøl. M.a. at stórar part-

ur av hesum upphæddum er víst við til at varðveita verandi arbeiðspláss, men tey stóla so ikki upp undir nýggjum arbeiðsplássum.

Men tað sum hevur áhuga í hesum sambandi er, at tær upphæddir, sum eru avsettar á figgiarlógini at stuðla nýggjum arbeiðsplássum, als ikki kunnu nýtast, tí landsstýrið ikki hevur fingið upp í lag at gera tær reglur, sum eru treytin fyri at peningurin kann nýtast.

Hetta er serstakliga galdandi fyri hesar upphæddir: Útjavning tollverja (staðul til keyp av fiski) ..... kr. 20.000.000

Vinnufremjandi  
veðbald ..... kr. 25.000.000

Hesar upphæddir hava staðið á figgiarlógini, síðan hon varð lögð fram 31. august, t.v.s. fyri skjótt 8 mánaðum síðani. Men hóast hetta eru reglurnar fyrri útgjaldingar als ikki gjørdar enn. Hesar reglur skuldu skjálvsagt verið klárar ikki seinni enn 1. januar, tá figgiarlógin kom í gildi. Høvdu teir verið tað kundi kanska við hjálp frá ALS verið settur skjótt á, so tey fyrstu nýggju arbeiðsplássini longu vóru komnir.

Tað at hesar reglur ikki eru

klárar enn er fyrst og fremst landsstýrinum fyri at takka, sum ikki fekk upp í lag at leggja uppskot um reglur fyri tingið fyrr enn seinasta dagin, nýggi uppskot kundu verða lögð fram.

Hetta prógvar lutvíst dugnaðsloysið hjá hesum landsstýrinum, eins og tað prógvar hvønn áhuga tað hevur fyri at basa arbeiðsloysisinum.

Og so heldur Jóannes Eidesgaard tað standa væl til! Tað er í veruleikanum tað ringasta av tí heila.

Óli Jacobsen

## Tey ungu!

Misnýtsla av mongum er í dag trupulleikar, hvør av sínum slag. Hvat er tað okkara litlu børn vaksa upp til? Í Føroyum er blivið eitt verri skil. Útheiminum tað líkist meira og meira, ofrini verða fleiri og fleiri.

Ringt var í okkara ungu døgum, ung gingu og mólu við rúsandi lögum. Men í dag tey ungu ikki noyðast við slíkt, nú tað er hasj, tablettir og annað tífíkt. Tað blivin er ein sonn plága av tí er mangur blivin slava.

Tað syndarligt er at siggja hesi ungu ganga hesi fótasporini tungu. Men tibatir nógv undan eru sloppin virðast skulu tey, sum fløskuna seta proppin. Vónandi fleiri enn royna hetta mál, sjálvt um gøtan kann tykjast hál.

Men tað má sigast klárt og hart, at tey ungu um vandan mugu fáa lært. Tað upplýsast má á skúlum vára so frægt av peningi, landið má klára at ofra upp á ungdomin kær, so tey um hesa »gift« kunnu læra.

Tí landið okkara, mong oyru hevur spilt og í lummarar hjá forkertum hava fyllt. Tað í fjølmiðlunum nú verður snakkað um at lykilin teir ætla at snara um; á »hjálp-ar-stovni« fyri hesi offur, ið eru avhengig av at brúka hesi stoffur. Teir skuldu tikið og skammað seg, teir høvdið bert vanda skeivan veg. Teir ikki fram um nøsina siggja, frá veruleikanum teir burtur flýggja. Tey ungu tað »má og skal« tonkjast uppá, tey alfavæl enn eru jú ikki so fá.

»ein mamma«

## Lýsið í sosialinum